

Den Administrative Styregruppe for
Social- og Specialundervisnings-
området i den midtjyske region

DASSOS 27.11.18

Referat

Sekretariat for Rammeaftaler
Midtjylland
Prinsens Allé 5
8800 Viborg

Dato: 3. december 2018

Kontakt:
Maria Eeg Smidt
Tlf. 41 71 99 98
mesm@viborg.dk

Dato: 27. november 2018
kl. 9.00-12.00

Sted: Viborg Rådhus
Prinsens Allé 5
8800 Viborg

Deltagere: Jesper Thyrring Møller (formand)
Søren Liner Christensen
Dorte Eastwood
Christina Kaae
Ann-Britt Wetche
Helle Bro
Karen Heebøl
Line Loldrup (supl.)
Lotte Henriksen
Marianne Berthelsen
Kenneth Koed Nielsen
Jette Lorenzen
Kate Bøgh
Karin Holland
Lone Rasmussen
Pia Ulv Helleland
Steinar E. Kristensen
Hans Henrik F. Gaardsøe
Lene Hornstrup (supl.)
Bjarne Hansen
Kristine Brodam
Maria Eeg Smidt

Hedensted Kommune
Herning Kommune
Silkeborg Kommune
Syddjurs Kommune
Region Midtjylland
Holstebro Kommune
Ikast-Brande Kommune
Ringkøbing-Skjern Kommune
Aarhus Kommune
Hedensted Kommune
Norddjurs Kommune
Odder Kommune
Favrskov Kommune
Horsens Kommune
Skanderborg Kommune
Lemvig Kommune
Randers Kommune
Viborg Kommune
Struer Kommune
Viborg Kommune, formand for takstgruppen
Sekretariat for rammeaftaler
Sekretariat for rammeaftaler (referent)

Afbud: Margrete Vogt Thuesen
Heidi Becker Rasmussen
Christian Budde

Samsø Kommune
Skive Kommune
KKR Sekretariat

Referat fra DASSOS 27. november 2018

1. Godkendelse af dagsorden og referat	3
1.1 Godkendelse af dagsorden	3
1.2 Godkendelse af referat	3
2. Beslutningspunkter	4
2.1 Forløbsbeskrivelse for kvinder på krisecentre	4
2.2 Plan for udviklingsområdet 'børn og unge med autisme'	5
2.3 Plan for udviklingsområdet 'Effekt, Kvalitet og Progression'	6
2.4 Analyser af udgiftspres og styring på voksenalområdet	7
2.5 Forberedelse frem mod etablering af Ungdomskriminalitetsnævn	8
2.6 Lukning af tilbud i Aarhus Kommune og erstatningsbyggeri med kapacitetsudvidelse	9
3. Orienteringspunkter	10
3.1 Orientering fra møde i KL's Koordinationsforum	10
3.2 Øvrige orienteringer	11
4. Tema om tværsektorielle initiativer inden for psykiatrien	12
4.1 Prøvehandling om genoptræningsplaner efter psykiatrisk behandling	12
4.2 Status for alliancen om den nære psykiatri	12
4.3 Drøftelse af anbefalinger i forhold til nedbringelse af tvang i psykiatrien	13
4.4 Orientering om status og initiativer ift. de særlige psykiatripladser	15
4.5 Oplæg om det faglige indhold i tilbuddet på de særlige psykiatripladser	16
5. Punkter til kommende møder	18
5.1 Punkter til næste møde i DASSOS	18
5.2 Evt.	18

1. Godkendelse af dagsorden og referat

1.1 Godkendelse af dagsorden

Ved Jesper Thyrring Møller

Sagsfremstilling

Godkendelse af dagsorden til dagens DASSOS møde.

Indstilling

- At dagsorden til DASSOS møde den 27. november 2018 godkendes

Referat

Godkendt

1.2 Godkendelse af referat

Ved Jesper Thyrring Møller

Sagsfremstilling

Godkendelse af referat fra DASSOS seneste møde, den 15. august 2018.

Bilag

[Link til referat af DASSOS møde den 15. august 2018](#)

Indstilling

- At referatet fra DASSOS møde den 15. august 2018 godkendes

Referat

Godkendt

2. Beslutningspunkter

2.1 Forløbsbeskrivelse for kvinder på krisecentre

Ved Hanne Ahrens, formand for arbejdsgruppen (direktør i Silkeborg Kommune), Dorte Fritzemeier (Leder af Silkeborg Krisecenter) og Lene Danner Hessellund (Leder af Herning Krisecenter)

Sagsfremstilling

DASSOS nedsatte i 2017 en arbejdsgruppe vedr. krisecentrene i Midtjylland med repræsentanter fra både kommuner og krisecentre. På dagens møde præsenterer arbejdsgruppen et forslag til en forløbsbeskrivelse for kvinder, der har behov for ophold på et krisecenter (bilag 1).

Kommuner og krisecentre kan bruge forløbsbeskrivelsen som rettesnor i forhold til, hvordan man kan sikre sammenhængende forløb, der hjælper kvinderne ud af volden og bidrage til kortere opholdstider på krisecentrene.

Forløbsbeskrivelsen giver samtidig anbefalinger til, hvordan kommuner og krisecentre bør samarbejde for sikre en helhedsorienteret indsats for den enkelte kvinde og hendes børn.

Arbejdsgruppen anbefaler i den sammenhæng:

- At krisecentrene i Midtjylland anvender et fælles visitationsskema, hvor bl.a. vurdering af truselsniveauet indgår
- At indsatserne i opholdsplan og handleplan koordineres
- At kommunerne aktivt giver støtte til kvinden, så hun kan finde en egnet bolig herunder at kommunerne sikrer en hurtig sagsbehandling af kvindens ansøgning om indskudslån/enkeltydelse.

Arbejdsgruppen består af Hanne Ahrens, formand (Silkeborg Kommune), Lene Hornstrup (Struer Kommune), Bo Bertelsen (Herning Kommune), Marianne Eriksen (Aarhus Kommune), Dorte Fritzemeier (Leder af Silkeborg Krisecenter), Ingelise Allentoft (Leder af Aarhus Krisecenter) og Lene Hessellund (Leder af Herning Krisecenter).

Sagens forløb

I 2016 udvidede enkelte krisecentre i Midtjylland deres kapacitet. Foranlediget heraf drøftede Forretningsudvalget kapacitetsudvikling og generelle problematikker på krisecentrene (FU, 5.10.16). DASSOS nedsatte efterfølgende en arbejdsgruppe, der kom med anbefalinger til et styrket samlet krisecentertilbud i Midtjylland (FU, 24.10.17). Forretningsudvalget aftalte, at arbejdsgruppen skulle udvides med 1-2 medlemmer og udarbejde et forslag til en forløbsbeskrivelse for kvinder, der har behov for ophold på krisecenter.

På dagens møde præsenteres anbefalingerne med henblik på afslutning af gruppens arbejde.

Bilag

Bilag 1: Forslag til forløbsbeskrivelse for kvinder på krisecentre i Midtjylland

Indstilling

At DASSOS:

- Godkender forslag til forløbsbeskrivelse for kvinder på krisecentre i Midtjylland og at arbejdsgruppen afsluttes i forlængelse af dette
- Sikrer videreformidling af forløbsbeskrivelsen til kommuner og krisecentre i Midtjylland

Referat

DASSOS godkendte forløbsbeskrivelsen for kvinder på krisecentre i Midtjylland og opfordrede til, at der internt i kommunerne sikres et tæt samarbejde fra en kvinde indskrives til hun udskrives. Dette gælder både mellem kommune og krisecenter, men også internt mellem de forskellige forvaltninger i kommunen, der kan være involverede, når en kvinde har ophold på et krisecenter.

DASSOS aftalte, at kommuner med et krisecenter har en forpligtelse til at bringe forløbsbeskrivelsen videre til krisecentret, og opfordrede samtidig til at forløbsbeskrivelsen indarbejdes i samarbejdsaftalen mellem krisecentret og den pågældende kommune.

I forløbsbeskrivelsen henvises til et fælles visitationsskema for krisecentrene i Midtjylland. Dette skema sendes særskilt til DASSOS repræsentanter, da det er et internt arbejdsredskab.

2.2 Plan for udviklingsområdet 'børn og unge med autisme'

Ved Karin Holland, Horsens Kommune, formand for arbejdsgruppen

Sagsfremstilling

DASSOS nedsatte på møde den 15. august 2018 en arbejdsgruppe, der skal udarbejde en plan for arbejdet med udviklingsområdet 'Fælles udviklingstiltag for børn og unge med autisme' i Rammeaftale 2019-20. På dagens møde præsenterer arbejdsgruppen et forslag til, hvordan kommunerne og regionen kan arbejde med udviklingstiltag for børn og unge med autisme.

Ifølge en [KL undersøgelse](#) er der i de seneste år sket en markant stigning i antallet af børn og unge mellem 2 og 15 år, der får stillet en diagnose inden for autismspektret. Den mest markante stigning er hos de 15-årige, hvor der er sket en fordobling de seneste syv år.

Kommunerne i Midtjylland pegede i de kommunale indberetninger i 2018 også på, at man oplever en stigning i netop denne målgruppe, samt at man oplever særlige udfordringer i forhold til skolegang. Derfor har kommunerne også allerede igangsat lokale udviklingstiltag på dette område.

I Viborg Kommune vil man i 2019 udvikle et katalog med anbefalinger til styrkelsen af autismeområdet. Sideløbende med dette er en lang række kommuner i gang med at udvikle initiativer, der skal:

- Sikre at vi handler foregribende og hurtigt, så vi kan hjælpe barnet eller den unge så tæt på almenområdet som muligt
- Sikre det gode samarbejde med forældrene
- Sikre gode overgange fra skole til ungdomsuddannelse og videre til beskæftigelse

På den baggrund foreslår arbejdsgruppen, at DASSOS løbende forankrer arbejdet med udviklingsområdet lokalt i kommuner og region.

Arbejdsgruppen har påpeget en række indsatser, som kommuner og regionen med fordel kan inddrage i deres arbejde med de indsatsområder, der er beskrevet i Rammeaftale 2019-20 som en del af udviklingsområdet. Disse er beskrevet i bilag 2.

For at dele viden om arbejdet lokalt i kommuner og region foreslår gruppen, at DASSOS arrangerer en række temadage, hvor kommuner, region og videnspersoner inviteres til at byde ind med de erfaringer eller udfordringer, de har på et særligt område. Temaerne vil være i tråd med initiativerne fra Rammeaftale 2019-20:

- Tidlige tegn på skolevægring og foregribende indsatser
- Metoder og modeller for lokalt forankrede indsatser i tilknytning til skoler og uddannelsesinstitutioner i de unges nærmiljø
- Samarbejdet med pårørende
- Overgange fra skole til uddannelse og videre til beskæftigelse

Samtidigt opfordrer arbejdsgruppen til at PPR-netværket i Midtjylland følger konkrete initiativer, såsom NEST-klasserne i Aarhus med henblik på at afklare, hvilke erfaringer, der kan overføres til det almene skoleområde.

Bilag

Bilag 2: Forslag til indsatser ift. udviklingsområdet 'Børn og unge med autisme' (revideret)

Indstilling

At DASSOS:

- Godkender, at arbejdet med udviklingsområdet fælles udviklingstiltag for børn og unge med autisme sker som en række temadage i 2019-2020
- Opfodrer PPR-netværket i Midtjylland til at følge konkrete initiativer i forhold til børn og unge med autisme, såsom NEST-klasserne i Aarhus med henblik på at afklare hvilke erfaringer, der kan overføres til det almene skoleområde

Referat

Karin Holland præsenterede arbejdsgruppens forslag til, hvordan kommunerne lokalt kan arbejde med udviklingsområdet. DASSOS aftalte mindre rettelser til forslaget. Revideret forslag er vedlagt referatet.

DASSOS lagde vægt på, at det er afgørende at arbejdet med udviklingsområdet koordineres med de øvrige indsatser på området, både lokale kommunale og tværgående initiativer som Den Nære Psykiatri og SATS-puljeprojektet om Fremskudte indsatser i børne- og ungepsykiatrien.

Aktuelt arbejder man i Viborg Kommune på en analyse af autismeområdet, som forventes færdig i løbet af foråret 2019. Analysen vil blive præsenteret på et DASSOS møde. Det blev aftalt, at DASSOS i forlængelse af denne præsentation vil drøfte rammer og indhold for temadagene, samt hvordan man får engageret relevante aktører og almenområdet i temadagene.

Derudover pegede DASSOS på følgende temaer for de foreslåede temadage:

- Overgang til voksenlivet/Livsmestring
- Peer-støtte – både til børn og unge og til fagpersoner

2.3 Plan for udviklingsområdet 'Effekt, Kvalitet og Progression'

Ved Marianne Berthelsen, Hedensted Kommune, formand for arbejdsgruppen

Sagsfremstilling

DASSOS besluttede på møde den 15. august 2018 at forlænge og udvide den eksisterende arbejdsgruppe om 'Effekt og progression', således at gruppen skal fortsætte arbejdet med udviklingsområdet i Rameaftale 2019-20. På mødet præsenterer arbejdsgruppen forslag til et kommissorium for, hvordan gruppen vil understøtte kommunerne og regionens arbejde med at realisere udviklingsområdet i de kommende 2 år (bilag 3).

Arbejdsgruppen vil med udgangen af 2018 have gennemført undersøgelser af arbejdet med mål og opfølgning – både på myndighed- og leverandørsiden.

På den baggrund vil arbejdet med 'Effekt, Kvalitet og Progression' i 2019 rette sig mod udarbejdelsen af guidelines, der kan rammesætte, hvordan kommuner og region og kommuner imellem skal samarbejde om målsætning og opfølgning ved køb af pladser. Formålet er at sikre, at der er enighed mellem myndighed og leverandør om, hvordan man måler om et mål er opfyldt.

Arbejdsgruppen arrangerer en temadag i foråret 2019, hvor man vil samle input. Det endelige bud på guidelines forventes at kunne præsenteres for DASSOS i efteråret 2019. Med afsæt i guidelines vil arbejdsgruppen i 2020 arbejde med implementering af guidelines og følge arbejdet i KL med nye modeller for økonomisk styring på socialområdet (se bl.a. punkt 2.4).

Sideløbende vil arbejdsgruppen bygge videre på de eksisterende videns-workshop i regi af DASSOS, hvor kommuner og regioner - også uden for Midtjylland - inviteres til at dele deres gode erfaringer og eksempler med faglige indsatser og målopfølgning, der virker.

Bilag

Bilag 3: Forslag til kommissorium for udviklingsområdet " Effekt, Kvalitet og Progression"

Indstilling

At DASSOS:

- Drøfter og fremsætter ønsker til evt. justeringer i det fremsatte forslag til kommissorium
- Godkender forslag til kommissoriet for udviklingsområdet 'Effekt, Kvalitet og Progression' i Rammeaftale 2019-20

Referat

Marianne Berthelsen præsenterede arbejdsgruppens forslag til, hvordan man kan arbejde med udviklingsområdet om 'Effekt, Kvalitet og Progression'. Der blev særligt gjort opmærksom på arbejdet i KL om Fælles Faglige Begreber, hvor en del af initiativerne fra udviklingsområdet vil blive løftet. DASSOS aftalte på den baggrund at invitere KL til at præsentere Fælles Faglige Begreber på et kommende møde.

I forlængelse af dette vil DASSOS aftale de overordnede rammer for de guidelines, som arbejdsgruppen skal udarbejde i 2019.

DASSOS aftalte endvidere, at man i 2020 vil koble sig på KL's arbejde om økonomiske styringsmodeller, som aktuelt er i sin opstartsfasen.

2.4 Analyser af udgiftspres og styring på voksenalområdet

Ved Dorte Eastwood, Silkeborg Kommune

Sagsfremstilling

På baggrund af konstatering af stigende udgiftspres og stigende nettotilgang indenfor voksenalområdet er flere midtjyske kommuner i gang med at få lavet lokale analyser af udfordringerne og udviklingen indenfor voksenalområdet samt pege på "nye" handlemuligheder til imødegåelse af udviklingen.

KL igangsætter nu i samarbejde med interesserede kommuner et projekt, som har til formål at styrke datagrundlaget på det specialiserede voksenalområde og afdække årsagerne til det udgiftspres, som mange kommuner oplever.

Dette skal ske ved at skabe et datamæssigt grundlag for i højere grad at forstå årsagerne til udgiftspreset, herunder skabe et bedre grundlag for at kommunerne fremadrettet kan tilgå valide og relevante nøgletal. Det skal desuden ske ved at beskrive og udbrede konkrete eksempler på, hvad kommuner har gjort for at imødegå udfordringerne. Der skal endvidere sættes særligt fokus på forskelle mellem kommuner, der umiddelbart forekommer at have ensartede rammevilkår.

Projektet gennemføres som en del af KL's styrings- og effektiviseringsprogram (SEP) og vil løbe frem til efteråret 2019.

KL har sendt invitation samt projektbeskrivelse til alle landets kommuner (økonomi, socialchefer og direktører) den 8. november. Tilsagn om deltagelse skal gives til KL senest den 27. november 2018.

Arbejdsgruppen om 'Effekt, Kvalitet og Progression' vil jf. kommissoriet løbende følge KLs arbejde i forhold til økonomisk styring på socialområdet, herunder dette analysearbejde.

Der ønskes en drøftelse af perspektiverne i KLs analyse – i lyset af de enkelte kommuners lokale situation. Det ønskes endvidere drøftet hvorvidt DASSOS kan understøtte en bredere politisk opmærksomhed på og indsigt i udfordringerne – herunder om emnet bør bringes op i KKR.

Indstilling

At DASSOS:

- Drøfter hvorvidt / hvornår og i hvilken form emnet om udfordringerne på voksensocialområdet forelægges KKR
- Drøfter eventuelle relevante perspektiver for det fælleskommunale samarbejde

Referat

Perspektiverne i at gå ind i en fælles proces med henblik på at skabe bredere politisk opmærksomhed om udfordringerne på voksensocialområdet blev drøftet. Flere kommuner ønsker at løfte emnet ind i en politisk kontekst, men der var enighed om, at det kræver yderligere forberedelse og kobling til de analyser af udgiftspres og styring på voksensocialområdet, der er i gang i øjeblikket.

Det blev aftalt, at KL inviteres til at deltage på næste DASSOS møde med henblik på videre drøftelse af perspektiverne for en bredere politisk fundering af emnet.

Det blev fremhævet, at KL gerne vil have tilsendt lokale analyser af udgiftspres mv. og at der opleves stor lydhørhed i dialogen med KL ift. at tænke problemstillingen bredere. Der henvises til referat fra møde i KL's Koordinationsforum, hvor dette forums bemærkninger til KLs analyseoplæg fremgår (vedlagt som bilag 6).

2.5 Forberedelse frem mod etablering af Ungdomskriminalitetsnævn

Ved Lotte Henriksen, Aarhus Kommune

Sagsfremstilling

Regeringen behandler i øjeblikket et lovforslag om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Loven vedrører indsatsen over for unge kriminelle i alderen 10 til 17 år, som begår alvorlig eller omfattende kriminalitet. Lovforslaget findes [her](#).

Med lovforslaget oprettes – og reguleres – et nyt ungdomskriminalitetsnævn og en ny ungekriminalforsorg, som sammen med kommunen skal sørge for, at den unge gennemfører den straksreaktion og det forbedringsforløb, som han eller hun er pålagt af Ungdomskriminalitetsnævnet.

Det foreslås, at Ungdomskriminalitetsnævnet ledes af en dommer, og at de øvrige medlemmer er henholdsvis ansatte i politiet med indsigt i kriminalitetsforebyggende arbejde og kommunalt ansatte med indsigt i sager om social støtte til udsatte børn og unge.

Lovforslaget indeholder endvidere forslag om, at Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser vil være bindende for kommunerne, som dermed bliver forpligtet til at iværksætte og gennemføre de indsatser, som nævnet træffer afgørelse om.

Lovforslaget er en opfølgning på regeringsgrundlaget fra november 2016 og aftalen om en reform af indsatsen mod ungdomskriminalitet mellem regeringen, Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti fra juni 2018.

Da loven forventes at træde i kraft den 1. januar 2019, er Aarhus Kommune i gang med det forberedende arbejde og dialog med bl.a. Østjyllands politi om effektivering af loven. Der ønskes en drøftelse af, hvordan vi fra kommunal side bedst griber opgaven an og deler erfaringer med hinanden i forhold til etableringen af Ungdomskriminalitetsnævn mv.

Bilag

Bilag 4: Notat fra Aarhus Kommune om etablering af Ungdomskriminalitetsnævn mv.

Indstilling

At DASSOS:

- Drøfter kommunernes forberedelse frem mod ikrafttræden af lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, forventet pr. 1. januar 2019

Referat

Lotte Henriksen delte foreløbige erfaringer fra Aarhus Kommunes lokale samarbejde om fælles faglig forståelse og implementering af Ungdomskriminalitetsreformen (se sammenfatning i bilag 4).

Det blev fremhævet, at der er gode erfaringer med at investere i et tværfagligt samarbejde med politiet omkring organisering mv. Samtidig opmærksomhed på, at en stor del af målgruppen formentlig vil være børn og unge med et handicap. Aarhus Kommune vil indsamle lokale data om antal sager, tidsforbrug mv. i relation til ungdomskriminalitetsnævnet, og opfordrer til at øvrige kommuner også følger udviklingen i sager og udgifter.

Aarhus Kommune stiller sig gerne til rådighed ift. sparring om implementering af Ungdomskriminalitetsreformen. Det blev aftalt at erfaringerne videregives til det midtjyske børne/familiechefnetværk.

2.6 Lukning af tilbud i Aarhus Kommune og erstatningsbyggeri med kapacitetsudvidelse (voksenhandicap)

Ved Lotte Henriksen, Aarhus Kommune

Sagsfremstilling

Pr. 1. marts 2017 blev der indført en ny sagsgang i forbindelse med kapacitetsjusteringer på tilbud, der er omfattet af rammeaftalen. Ifølge den nye sagsgang skal lukning af hele tilbud samt justeringer med mere end 10 pladser godkendes i DASSOS. Som følge heraf fremsættes følgende sag:

Byrådet i Aarhus Kommune har i maj 2018 godkendt, at bo- og dagtilbud på Nygårdsvej lukkes og erstattes af nyopførte handicapboliger og dagtilbud i Mårslet. Ændringen sker som led i fornyelsen af boligtilbud til voksne med handicap i Aarhus Kommune.

Nygårdsvej er et tilbud med 19 pladser efter servicelovens § 108 og 2 aflastningspladser efter § 107, samt internt dagtilbud efter servicelovens §104. Boligerne på Nygårdsvej lever ikke op til dagens standard med eget køkken og bad.

Aarhus Kommune bygger et nyt tilbud i Mårslet efter almenboliglovens §105 med internt dagtilbud efter servicelovens §104, som erstatter tilbuddet på Nygårdsvej. Borgere og personale tilbydes at flytte med til Mårslet.

Det forventes, at det nye tilbud er klar til indflytning i november 2019. Det vil ske en samtidig lukning af tilbuddet på Nygårdsvej. Aktuelle køberkommuner vil blive orienteret særskilt. Det nye tilbud i Mårslet vil samtidig udvide kapaciteten med 7 nye boliger til voksne med handicap. Der etableres samlet 28 handicapboliger i Mårslet.

Indstilling

At DASSOS:

- Godkender lukningen af Nygårdsvej, samt erstatning af pladserne i nybyggeri i Mårslet pr. november 2019, samt kapacitetsudvidelse med 7 pladser

Referat

Godkendt

3. Orienteringspunkter

3.1 Orientering fra møde i KL's Koordinationsforum

Ved DASSOS' repræsentanter i Koordinationsforum, Lotte Henriksen og Steiner Eggen Kristensen

Sagsfremstilling

KL's Koordinationsforum på det specialiserede social- og specialundervisningsområde er et direktørforum etableret på tværs af de 5 KKR'er. Koordinationsforums funktion er primært at forestå den tværregionale koordination i forbindelse med rammeaftalen, herunder følge udviklingen i kapacitet og belægning på de mest specialiserede tilbud på tværs af regionsgrænser.

DASSOS orienteres om de vigtigste punkter fra mødet i Koordinationsforum den 14. november 2018 med særlig vægt på Kofoedsminde, hvor en ny vejledning er trådt i kraft den 1. februar 2018. I vejledningen tydeliggøres det bl.a. at borgere med domstype 2 i første omgang skal anbringes på en åben afdeling ([Vejledning nr. 4 til serviceloven](#)).

Bilag

Bilag 5: Dagsorden til møde i KLs Koordinationsforum den 14. november 2018

Bilag 6: Referat fra møde i KLs Koordinationsforum den 14. november 2018

Indstilling

At DASSOS:

- Tager orienteringen til efterretning

Referat

Der blev orienteret om de væsentligste punkter fra Koordinationsforum. Yderligere information fremgår af vedlagte referat fra mødet (bilag 6):

Kofoedsminde: Det blev aftalt i Koordinationsforum, at problemstillingen om Kofoedsminde drøftes igen til mødet i marts 2019 på baggrund af data og kommunernes oplevelser med brug af den nye vejledning. Der er således ikke nyt i forhold finansieringen af Kofoedsminde.

Rammeaftale og overtagelse af regionale tilbud: KL har fået en henvendelse fra en kommune i forhold til, at tilkendegivelse af overtagelse af regionale tilbud skal meddeles regionsrådet senest den 1. januar i valgperiodens tredje år. Hvilket vil sige i 2020. Dette stemmer ikke overens med den nye toårige periode for rammeaftaler. Børne- og Socialministeriet har oplyst, at dette kan håndteres ved, at det i servicelovens § 6, stk. 1, 2. pkt., fremgår, at kommunalbestyrelserne og regionsrådet kan af-tale løbende revision og opdatering af rammeaftalen.

Dialog med Socialstyrelsen om centrale udmeldinger: Det blev aftalt at invitere Socialstyrelsen til det næste møde i Koordinationsforum for at drøfte faglige udfordringer for borgere med svære spiseforstyrrelser. Her blev det bemærket, at det er væsentligt at sikre kobling styrelserne imellem, eksempelvis ift. Sundhedsstyrelsens initiativer og forløbsprogrammer for spiseforstyrrede.

3.2 Øvrige orienteringer

Ved Jesper Thyrring Møller

Sammensætningen af DASSOS

Det faglige arbejdsfelt for DASSOS rummer det specialiserede socialområde for borgere i alle aldre. For at sikre en repræsentativ sammensætning i DASSOS, hvor både børne- og voksenområdet er godt repræsenteret, aftalte Forretningsudvalget på sidste møde, at der skal udarbejdes et overblik over DASSOS repræsentanternes ansvarsområder pr. primo 2019.

Overblikket viser, at 5 af de i alt 19 kommunale repræsentanter i DASSOS har ansvar for dele af børneområdet. Samtidig har 12 af DASSOS repræsentanter ansvar for sundhedsområdet, og 9 har ansvar for beskæftigelsesområdet. Vurderingen er således, at sammensætningen er dækkende i forhold til DASSOS faglige arbejdsfelt og koblingen til de øvrige velfærdsområder.

Opfølgning på den centrale udmelding om spiseforstyrrelser

Socialstyrelsen er ved at følge op på den centrale udmelding om borgere med svære spiseforstyrrelser fra 2015. I den forbindelse har Socialstyrelsen bedt om at få en status på de initiativer, som kommunerne har igangsat på spiseforstyrrelsesområdet i forbindelse med og i forlængelse af den centrale udmelding. Sekretariat for Rammeaftaler udarbejder en status med afsæt i en opfølgning på klyngernes arbejde med området og de anbefalinger, der blev udarbejdet i forlængelse af den centrale udmelding (jf. DASSOS, 15.5.17, pkt. 2.6).

Referat

[Orienteringen blev taget til efterretning](#)

4. Tema om tværsektorielle initiativer inden for psykiatrien

Da der er igangsat en række større tværsektorielle initiativer inden for psykiatriområdet temasættes 'psykiatrien' på dagens DASSOS møde.

Under punkterne deltager Anders Kjærulff, direktør i Silkeborg Kommune, da han indgår som repræsentant for KOSU i flere af de igangsatte initiativer. Dette, da det ønskes at sikre kobling og dialog mellem social- og sundhedsområdet i forhold til initiativerne.

4.1 Prøvehandling om genoptræningsplaner efter psykiatrisk behandling

Ved Hans Henrik Gaardsøe, DASSOS repræsentant i arbejdet om genoptræningsplaner i psykiatrien

Sagsfremstilling

Forretningsudvalget godkendte på sidste møde, at der igangsættes en tværsektoriel prøvehandling, der skal understøtte brugen af genoptræningsplaner efter psykiatrisk behandling. Formålet med prøvehandlingen er at udvikle snitflader og arbejdsgange i forhold til genoptræning efter behandling på et psykiatrisk hospital, så borgeren oplever en sammenhængende indsats.

I prøvehandlingen skal der blandt andet være særlig fokus på snitflader mellem sundhedsfaglige tilbud og sociale indsatser. Genoptræning gives inden for rammerne af sundhedsloven og skal ikke stå i stedet for sociale og pædagogiske indsatser.

Prøvehandlingen er også godkendt af KOSU. Endelig godkendelse sker i Sundhedsstyregruppen den 23. november 2018.

DASSOS får den endelige beskrivelse af prøvehandlingen til orientering på dagens møde (bilag 7). Eventuelle justeringer i forbindelse med den endelige godkendelse vil blive fremlagt på mødet. Prøvehandlingen forankres i Sundhedsstyregruppen og DASSOS orienteres løbende.

Bilag

Bilag 7: Prøvehandling om genoptræningsplaner efter psykiatrisk behandling

Indstilling

At DASSOS:

- Tager orienteringen til efterretning

Referat

DASSOS tog orienteringen til efterretning. Prøvehandlingen foretages i Midt-klyngen og DASSOS vil få forelagt resultaterne, når der er samlet op på erfaringerne.

4.2 Status for alliancen om den nære psykiatri

Ved Steinar Eggen Kristensen (DASSOS) og Anders Kjærulff (KOSU), kommunale repræsentanter i styregruppen for den nære psykiatri

Sagsfremstilling

Der gives en status på alliancens arbejde, hvor der hen over efteråret er blevet nedsat 2 alliancegrupper med repræsentanter fra alliancens mange parter.

Alliancegrupperne er ved at afslutte deres arbejde med at skitsere konkrete løsningsforslag ift. de 2 første politisk prioriterede indsatsområder:

- At forbedre den mentale sundhed og mindske mistrivsel hos børn og unge
- At forbedre sundheden og sikre bedre sammenhængende patientforløb for voksne med svær psykisk sygdom

Løsningsforslagene vil i første omgang blive trykprøvet og kvalificeret i et samarbejde med udvalgte sundhedsklynger, og skal herefter drøftes og godkendes både administrativt og politisk.

Alliancens løsningsforslag kommer således forbi både DASSOS og KOSU til godkendelse inden iværksættelse af initiativer. Forankring og ejerskab til løsninger i kommunerne er et særligt opmærksomhedspunkt.

Indstilling

At DASSOS:

- Tager orienteringen til efterretning

Referat

Der blev givet en kort orientering fra alliancens styregruppe om den igangværende proces med at udarbejde og kvalificere løsningsforslag. Der følges op på næste DASSOS møde.

4.3 Drøftelse af anbefalinger i forhold til nedbringelse af tvang i psykiatrien

Ved Anders Kjærulff, direktør Silkeborg Kommune

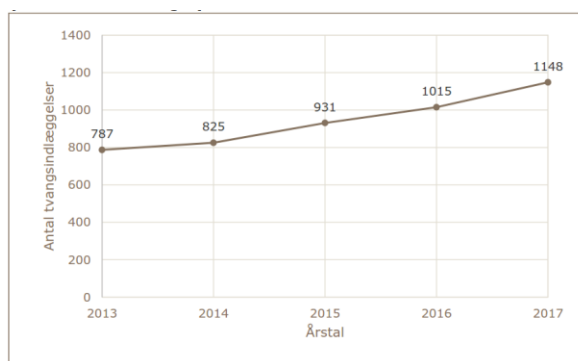
Sagsfremstilling

I maj 2017 blev det på det årlige møde mellem direktionen i Region Midtjylland og politidirektørerne i de tre politikredse i regionen besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe, der havde til formål at analysere, hvilke faktorer der bidrager til at skabe en stigning i antallet af tvangsindlæggelser, og på den baggrund komme med anbefalinger til, hvordan antallet af tvangsindlæggelser i Region Midtjylland kan nedbringes.

Baggrunden herfor var, at der er sket en stigning i antallet af tvangsindlæggelser i Region Midtjylland, og at psykiatriske patienter fylder tiltagende meget i politiets arbejde.

Figuren nedenfor viser udviklingen i antallet af påbegyndte tvangsindlæggelser i Region Midtjylland fra 2013 til 2017. Tabellen viser, at der er blevet påbegyndt 1148 tvangsindlæggelser i 2017, hvilket er 133 flere tvangsindlæggelser end i 2016. Det samlede antal af indlæggelser i psykiatrien i 2017 var 10.651.

Antal tvangsindlæggelser i Region Midtjylland 2013-2017

Kilde: Region Midtjyllands BI-portal.

Der har på denne baggrund været nedsat en tværgående arbejdsgruppe, som har gennemført en analyse af stigningen i tvangsindlæggelser. Som en del af analysen er arbejdsgruppen kommet med forslag til, hvordan man kan nedbringe antallet af tvangsindlæggelser. Arbejdsgruppen har bestået af repræsentanter fra politiet, kommunerne, regionen og SIND.

På seneste kvartalsmøde mellem KKR-formandskabet og Regionsrådsformanden den 5/11 drøftede man vedlagte afrapportering fra arbejdsgruppen om nedbringelse af tvangsindlæggelser (bilag 8). Der var enighed om, at KKR-formandskabet og regionsrådsformanden gerne vil have rapporten drøftet i hhv. KOSU og DASSOS med henblik på, at kommuner og region konkret forholder sig til analysens anbefalinger.

Hvilke grupper har oplevet en stigning i tvangsindlæggelser?

Arbejdsgruppen har haft til opgave at analysere, hvilke årsager der har været til den oplevede stigning i antallet af tvangsindlæggelser. Arbejdsgruppen har identificeret fem målgrupper, som de vurderer særligt har oplevet en stigning i antallet af tvangsindlæggelser, og dermed særligt kan bidrage til at forklare den samlede stigning i antallet af tvangsindlæggelser.

Disse målgrupper er:

- Unge, svært selvskadende, selvmordstruede piger
- Misbrugere, 25-40 år, overvejende mænd
- Personer med psykotiske tilstande
- Personer med demens
- Personer i svær affekt på grund af livskrise

Af vedhæftede analyse fremgår målgruppernes karakteristika, herunder hvilke problemstillinger der kendetegner de enkelte målgrupper, hvad årsagerne til stigningen i tvangsindlæggelser er for den pågældende målgruppe samt hvilke aktører, der er involveret i målgruppernes forløb.

Arbejdsgruppens forslag til tiltag til at nedbringe tvangsindlæggelser

Arbejdsgruppen har også haft til opgave at komme med anbefalinger til, hvordan antallet af tvangsindlæggelser i Region Midtjylland kan nedbringes. Anbefalingerne er baseret på arbejdsgruppens viden og erfaringer samt det materiale, der er blevet udarbejdet til arbejdsgruppens møder. Der er således ikke tale om en tilbunds gående afdækning, og det vil være nødvendigt at arbejde videre med at konkretisere arbejdsgruppens forslag, hvis de skal realiseres.

Anbefalingerne er grupperet i følgende syv temaer, hvor nogle af forslagene er målrettet enkelte af målgrupperne, mens andre er rettet mod alle målgrupper.:

- Tidlig opsporing og indsats over for unge, som mistrives
- Forbedre registrering og anvendelse af data om selvskade
- Hurtig og fleksibel indsats
- Alternativer til indlæggelse
- Psykiatrisk bistand
- Bedre indsats
- Formaliseret og forpligtende samarbejde på tværs

Afrapporteringen fra arbejdsgruppen samt følgebrev er vedlagt (bilag 8).

Den videre proces

Forslagene lægger generelt op til et øget samarbejde mellem sektorerne, og realisering vil for flere af forslagene kræve, at der udarbejdes samarbejdsaftaler og nye arbejdsgange i et specifikt samarbejde mellem relevante aktører.

Forslagene peger både ind i kommunernes socialforvaltninger og sundhedsområde, hvorfor anbefalingerne drøftes i både KOSU (23/11) og DASSOS (27/11). Rapporten er ligeledes dagsordenssat på møde i Sundhedsstyregruppen (23/11). Input fra drøftelserne vil blive viderebragt til styregruppen for alliancen om den nære psykiatri, såfremt det besluttet at forankre det videre arbejde med anbefalingerne her.

Rapport vedr. tvang i somatiske akutmodtagelser

Der skal i denne sammenhæng gøres opmærksom på en beslægtet regional rapport vedr. anbefalinger til nedbringelse af bæltefiksering i somatiske akutafdelinger (bilag 9). Rapporten er ikke en KKR-formandskabsbestilling, men er rejst af regionen i Sundhedsstyregrupperegion, hvor den dagsordenssættes 23/11 sammen med rapporten om tvangsindlæggelser.

Rapporten er led i regionens fokus på at nedbringe tvang, hvorfor der er gennemført auditundersøgelse af patientforløb, hvor der i somatikens akutafdelinger i 2017 var anvendt bæltefiksering efter psykiatriloven. Formålet var at afdække årsager til anvendelse af bæltefiksering i de konkrete tilfælde og at bidrage med anbefalinger til nedbringelse af bæltefikseringer i somatiske akutafdelinger. Rapporten drøftes på møde i DASSOS den 27/11 samt i Sundhedsstyregruppen 23/11 2018.

Bilag

Bilag 8: Afrapportering fra arbejdsgruppen om nedbringelse af tvangsindlæggelser

Bilag 9: Anbefalinger til nedbringelse af bæltefikseringer i somatiske akutafdelinger

Indstilling

At DASSOS:

- Drøfter anbefalingerne fra afrapporteringen vedr. nedbringelse af tvangsindlæggelser (bilag 8) samt anbefalingerne til nedbringelse af bæltefikseringer i somatiske akutafdelinger (bilag 9)
- Godkender at det videre arbejde med at omsætte anbefalingerne fra de 2 rapporter forankres i styregruppen for alliancen om den nære psykiatri

Referat

DASSOS godkendte, at det videre forløb omkring rapporterne forankres i styregruppen for alliancen om den nære psykiatri. DASSOS vil blive orienteret herigennem.

4.4 Orientering om status og initiativer ift. de særlige psykiatripladser

Ved Steinar Eggen Kristensen (DASSOS) og Anders Kjærulff (KOSU), kommunale repræsentanter i styregruppen for de særlige pladser

Sagsfremstilling

Der gives en status på initiativer ift. de særlige pladser, herunder den aktuelle høring af lovændringer ift. visitationskriterier samt forslag fra KL og Danske Regioner om, at de særlige pladser omdannes til ordinære sengepladser med statslig finansiering.

Aktuelt er belægningen på de 21 etablerede pladser i Midtjylland (pr. 12/11 2018):

- 3 pladser i brug i Viborg (norm. 14)
- 7 pladser i brug i Risskov (norm. 7)

Visitationsforum har siden åbningen af pladserne i maj 2018 modtaget i alt 20 anmodninger. Heraf er 14 borgere indstillet af visitationsforum, mens 6 er afvist pga. at visitationskriterierne ikke er opfyldt. Af de visiterede borgere har 10 pt. ophold på de særlige pladser, 2 har afbrudt sit ophold, 1 er udsluset og 1 blev visiteret, men dukkede ikke op.

På denne baggrund er kommunernes repræsentanter i styregruppen for de særlige pladser i dialog med Region Midtjylland om, hvordan de overskydende ressourcer kan anvendes bedst muligt. Det er aftalt, at der udarbejdes et tilbud om et besøg med information om de særlige pladser til de kommuner, som har brug for yderligere information. Der er tale om et tilbud, som kommunerne kan vælge at tage imod eller ej.

KKR Midtjylland har for at understøtte KLs arbejde sendt en henvendelse til KLs formandskab med henblik på at få KL til fortsat at presse på for, at de planlagte 32 særlige pladser i Midtjylland revurderes med udgangspunkt i kommunernes behov. Henvendelsen til KLs formandskab samt svar er vedhæftet til orientering (bilag 10 og 11).

Derudover har KL og Danske Regioner i oktober taget initiativ til et fælles forslag til regeringen om, at de 150 særlige pladser omdannes til ordinære psykiatriske sengepladser med samme geografiske fordeling som nu (bilag 12). Det foreslås blandt andet, at pladserne finansieres af regionerne som al øvrig sygehusdrift og med vanlig kommunal medfinansiering. Der afventes tilbagemelding fra Sundhedsministeriet på det fælles forslag.

Bilag 10: Brev fra KKR Midtjyllands formandskab til KLs formandskab vedr. de særlige pladser

Bilag 11: Svar fra KLs formandskab vedr. de særlige pladser

Bilag 12: Danske Regioner og KLs fælles forslag til regeringen vedr. omlægning af pladserne

Indstilling

At DASSOS:

- Tager orienteringen til efterretning

Referat

Der blev givet en kort status på brugen af pladserne og den nationale dialog om pladsernes fremtid. Pt. afventes udfald af lovforslag vedr. justerede visitationskriterier. I Midtjylland er der taget initiativ til en besøgsrunde fra de særlige pladser. Det er frivilligt om kommunerne ønsker at tage imod dette tilbud.

4.5 Oplæg om det faglige indhold i tilbuddet på de særlige psykiatripladser

Ved Maja Regel Moeslund, konstitueret afd. sygeplejerske på AUH, afdeling P.

Sagsfremstilling

Oplæg om det faglige arbejde med patienterne på de særlige pladser på afdeling P i Risskov. Oplægget vil omhandle, hvordan der arbejdes med patienterne, og erfaringer fra det første halve år af den nye type pladser. Der vil efterfølgende være tid til spørgsmål og dialog.

Indstilling

- At DASSOS drøfter oplægget, og hvilke perspektiver det faglige indhold på de særlige pladser giver i forhold målgruppen

Referat

Oplægget gav et indblik i hverdagen for patienter og personale på de særlige pladser i Risskov. Det blev fremhævet, at noget af det særlige afdelingen kan tilbyde, er et fornyet syn på og bred tværfaglighed omkring patienten. Samtidig er der gode erfaringer med at gribe misbrugsbehandlingen anderledes an. Det er væsentligt i forhold til patienternes udbytte af tilbuddet, at der er tale om frivillig indlæggelse. Der opleves et godt samarbejde med kommunerne i forhold til at løfte det fælles ansvar for patienterne, mens de er på de særlige pladser.

Det blev i forlængelse af oplægget særligt drøftet, hvordan man fra kommunal side kan lave en efterfølgende placering, når patienten ikke længere er på de særlige pladser. Hvad er den rette dimensi-

onering af opfølgende tilbud – kvalitativt og kvantitativt – og hvordan kan kommunerne bedst muligt varetage en fortsættelse af afdelingernes arbejde med borgeren, så en god udvikling fastholdes efter udslusning.

DASSOS opfordrer til, at nævnte erfaringer fra de særlige pladser samt udfordringer i forhold til udslusning bringes ind i den midtjyske styregruppe for de særlige pladser samt KL's tværgående kommunegruppe.

5. Punkter til kommende møder

5.1 Punkter til næste møde i DASSOS

Ved Jesper Thyrring Møller

Sagsfremstilling

Mødekalenderen for DASSOS møder i 2019 lyder:

- 18. februar (kl. 9-12)
- 22. maj (kl. 9-12)
- 27. august (kl. 9-12)
- 27. november (kl. 9-12)

Alle møder holdes på Viborg Rådhus.

Foreløbig sagsliste til DASSOS den 18. februar 2019

Punkter til mødet kan meldes ind til Sekretariat for Rammeaftaler senest den 28. januar 2018.

Følgende sager forventes dagsordenssat:

- Opsamling på KKR januarkonference
- Afrunding af udviklingsområder i Rammeaftale 2018
- Opgørelse for brug af ungementorordningen i 2018, samt beslutning om evt. videreførelse
- Opfølgning på SØM workshop

Indstilling

At DASSOS:

- Tager den foreløbige sagsoversigt til efterretning, og
- Drøfter om der er andre sager til dagsorden

Referat

KL inviteres til næste DASSOS møde ift. præsentation af arbejdet med Fælles Faglige Begreber (jf. pkt. 2.3) og dialog om analyser af udgiftspres og styring på voksensocialområdet med henblik på videre drøftelse af perspektiverne for en bredere politisk fundering af emnet (jf. pkt. 2.4).

5.2 Evt.

Mulighed for mere fleksibel anvendelse af aflastningspladser

DASSOS har tidligere sendt en henvendelse til KL vedr. uhensigtsmæssigheder i de lovgivningsmæssige rammer, som socialtilsynene udøver deres tilsyn under (se DASSOS, 7.2.18, pkt. 3.3). Herunder behov for fleksibilitet i pladsfordelingen mellem forskellige paragraffer ved aflastning.

På baggrund af en ny praksisafgørelse fra Ankestyrelsen ændrer Socialtilsynene nu praksis i overensstemmelse med Ankestyrelsens nye linje, så socialtilsynene fremover konkret kan vurdere, om aflastningspladserne kan anvendes fleksibelt. Dette har ikke været muligt tidligere.

Ankestyrelsen angiver, at pladserne kan anvendes fleksibelt, hvis der er tale om samme målgruppe og kvaliteten i tilbuddet i øvrigt giver hensigtsmæssige rammevilkår for fleksibel anvendelse.

Orientering fra Aarhus Kommune vedr. Dalgaarden

Aarhus Kommune har opsagt driftsoverenskomsten med den selvejende institution Dalgaarden. Som en konsekvens heraf ophører Dalgaarden som selvejende institution.

Der er fremsendt brev til de kommuner, der aktuelt har børn anbragt på Dalgaarden. Al aktivitet på Dalgaarden vil være ophørt senest d. 1. januar 2019.

Der blev sendt en orientering til DASSOS herom den 19. november 2018.